

Verepripsmed valgel linal

"Tuletunnistaja"

Lars Kepler

Kirjastus Pegasus

Ilmumisaasta 2011

Menukraamatu tegevus toimub Birgittgardenis, mis on eraalgatusel loodud hoolekandeesutus, kus elab kaheksa probleemset tütarlast. Probleemsus väljendub vägivaldses käitumises, narkootikumide tarvitamises ja enese vigastamise soovis. Noortekodus töötavad lastega oma ala spetsialistid ning külma närviga täiskasvanud. Ühel ööl läheb noortekodus aga madinaks. Tüdruk Miranda leitakse surnuna vannitoast, majas liigub ringi kurjategija ning kõik on täielikus paanikas. Üks hoolealune helistab Danielile, kes on noortekodus kasvataja ning peale seda kutsutakse juba politsei ja kiirabi sündmuspaika. Lugu asub uurima ka kriminaalinspektor Joonas Linna, kes oskab olukorda analüüsida teisest vaatevinklist ja märgata ka kõige pisemaid detaile.

„Tuletunnistaja“ on Kepleri põnevusromaanide sarja kolmas raamat. Lugenuna mehe eelnevaid raamatuid, ei pidanud ma ka seekord pettuma. Juba esimesest leheküljest peale hakkab toimuma salapäraseid asju ning põnevus krutib üles. Raamatukogust mõnd huvitavat ajaviiteromaani otsides jääb pinnale vaid käputäis teoseid. Tunnen päev- päevalt, kuidas nii teatris kui ka kirjanduses üritatakse luua midagi väga sügavat ja *deep*’i, aga tänapäeva inimene pole suuteline piisavalt palju kaasa mõtlema, et aidada autorite algset ideed ja kogu loo sisu. Just eelmisel nädalavahetusel toimusid Saaremaa Ühisgümnaasiumis Miniteatripäevad, kus noored näitlejad esitlesid oma etendusi ning kooliteater toodi Saaremaa inimesteni oma täies hiilguses. Varasematel aastatel pole ma küll kõiki lavastusi vaadanud, aga teadjamad isikud ja žürii väitsid, et etendused kippusid venima ja sisu oli liiga raskesti jälgitav. Antud näited põhjendavad väidet, et kõikidesse teostesse püütakse põimida tohutut sõnumit, aga lihtsalt mõnusat ajaviitelugemist ja vaatamist jääb üha vähemaks. „Tuletunnistaja“ on üks neist raamatutest, kus kirjanik ei rõhu erilisele sõnumile, vaid põhiorhk on tegevustiku järjepideval arengul ning lugejaile põnevuse pakkumisel.

Käesoleva teose teemavalik on suhteliselt klassikaline krimiraamatu puhul. Hullude tüdrukute

näaklemistest, kaklustest ja tülidest saab alati kas mõne kuriteo või mõrva välja nuputada. Krimkad ongi enamasti üles ehitatud mõnele mõrvajuhtumile, mida asub uurima tuntud detektiiv või komissaar. Kirjanik Agatha Christie loodud uurija Hercule Poirot või A. Conan Doyle'i Sherlock Holmes on mõlemad eradetektiivid, kes tegelevad müsteeriliste ja keeruliste juhtumitega. Antud tegelaskujud on mõlemad ka peaosas omanimelistes sarjades. Pakuksin välja, et ka Kepleri kolmeosalisest raamatusarjast võiks teha kas filmid või telesarja. Joonas Linnat võib lugeda erauurija prototüübiks, sest detailide märkamine ja juhtumiga seonduvate algselt kõrvaliste inimestena näivate isikute äratundmine on tema tassike teed. Samade tunnusmärkidega on ka Sherlock Holmes ja Hercule Poirot. Usun, et Joonas Linnast vändatud filmidel/sarjal oleks suur vaatajaskond ning sellest kujuneks telemaastikul bestseller.

Lars Kepleri puhul ei saa rääkida teostest, kus on väga tugev süžee ja sõnum. Pigem tunnen, et antud raamatu autor üritab panna lugejaid sisse elama loo tegevustikku ning arendada nende empaatiavõimet. Probleemsete noorte tunnete värvikad kirjeldused ning emotsioonide virvarri seletamine tüdrukute puhul paneb lugeja mõtlema, kuidas võiks ta ise end tunda sellises asutuses ning teiste omasuguste „hulludega“ koos olles. Kas olukord tunduks hea või pigem ülekohtune nende laste suhtes, kes ei ole nii vägivaldsed ja brutaalsed kui teised noortekodus elavad tüdrukud? „Ringvaate“ saates kajastati hiljuti lugu poisist, kes põeb ihtüoosi ehk kalasoomustõbe. Haige laps küsis reporterilt väga hingepeudutava küsimuse: „Kas sina tahaksid olla sellise ketendava nahaga? Mina mõtlen iga päev, et miks just mulle on selline haigus kaela saadetud“. Joonas Linna uurib noortekodus samuti noori, keda tuleb nende elujärjel püsimiseks aidata. Seega kirjaniku tegevustiku ja loo eesmärgiks võib lugeda mehe soovi, panna lugejaid kaasa tundma noortele tüdrukutele ning suunata inimesi mõtlema endast nõrgemate aitamisele.

Inimesed on tänapäeval muutunud laisaks ja koolilapsed ei viitsi eriti raamatuid lugeda. Minu emakeele- ja kirjanduseõpetaja sõnad jäid mulle hinge kripeldama, kui ta väitis, et õpilased, kellele meeldis eelmises tunnis telelavastus rohkem kui raadio järjejutt, loevad vähe raamatuid. Võib-olla ei ole ma piisavalt enesekriitiline, kuid ma ei julge küll väita, et loen vähe ning ei uuri raamatuid. Kulutan üsna suure osa oma ajast kirjanduse seltsis ning loodan sel teel oma kujutlusvõimet arendada. Viimasena mainitud punkt tuleb hästi välja ka „Tuletunnistajas“. Lugeja saab tööle panna oma pea ning ette kujutada, kuidas politseinikud ajavad taga lapseröövlit või Joonas Linna tutvub sündmuspaigas verepripsmete anatoomiaga. Sedalaadi raamatud

laiendavad kindlasti ka kirjandushuviliste sõnavara ja teadmisi just politseitööd puudutavate terminite osas. Raamatute lugemine on kui mitteametliku võõrsõnade leksikoni sirvimine, kust alati võib leida mõne tundmatu sõna või fraasi, mida hiljem saab kasutada kirjandite kirjutamisel ja igapäevase kõne värvikamaks muutmisel.

Valitud romaani kohta retsensiooni kirjutama hakates meenus mulle, et tegin ka mullusel aastal Kepleri teose kohta arvustuse. Selline olukord peaks minu arvates vihjama, et Lars Kepler on väärt kirjanik ning tõmbab mind nii palju, et terve maailma autoritest valisin jällegi tema sulest ilmunud raamatu.

Karin Viilup

Saaremaa Ühisgümnaasium, 9. klass

Juhendaja: Merle Prii

Ulakass 2014